

Олександр БАЛАНУЦА,
*Надзвичайний і Повноважний Посол України
в Державі Кувейт;*

Ольга СЕГЕДА,
*третій секретар Посольства України
в Державі Кувейт*

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В РОБОТІ ДИПУСТАНОВ: ЦІКАВІ ФАКТИ З УКРАЇНСЬКОГО ДОСВІДУ В КУВЕЙТІ

Практики публічної дипломатії одноставно вважають зазначений напрям украї важливим у контексті зовнішньополітичних комунікацій держави. Однак дотепер дискутують щодо визначення змісту поняття «публічна дипломатія» з огляду на діапазон сфер, які воно охоплює. Публічна дипломатія – це передусім елемент стратегічного контактування держави, що сприяє встановленню діалогу з громадськістю інших країн у форматі «держава – людина». Завдяки інструментарію публічної дипломатії можна підвищити рівень обізнаності іноземної аудиторії з якоїсь теми, вплинути на її ставлення до цієї теми, ба більше, спонукати до відповідних дій.

У Доктрині інформаційної безпеки України розвиток публічної дипломатії, зокрема культурної та цифрової, – один із пріоритетів державної політики в інформаційній сфері щодо формування позитивного міжнародного іміджу України¹. Нещодавно Міністерство закордонних справ України вперше в історії зовнішньополітичного відомства затвердило п'ятирічну стратегію публічної дипломатії. Дедалі більше згадок у нормативних актах свідчить про усвідомлення з боку політичного істеблшменту України вагомої ролі публічної дипломатії в зовнішньополітичному курсі держави.

¹ Доктрина інформаційної безпеки України: Указ Президента України від 25.02.2017 № 47/2017.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>

Реалізування проєктів та заходів у цій сфері сприяє підвищенню іміджу України, її міжнародного авторитету, забезпеченню інформаційної присутності за кордоном (і створенню відповідного позитивного фону), формуванню довіри до цієї країни, спрямуванню її позиціонування у світі на користь політичних та економічних інтересів нашої держави.

В оновленій системі публічної дипломатії України закордонні дипломатичні установи – це медіатори між державою та аудиторією країни акредитації. Здебільшого саме за посередництва дипломатів у ролі агентів розуміння вдається налагодити та підтримувати контакти з місцевою громадськістю, аналітичними центрами, навчальними закладами, мистецькими галереями, спортивними діячами тощо. Отже, зусилля дипломатів формують імідж держави й закладають підґрунтя для популяризування національних інтересів.

Відомо, що 2021 рік минув під знаком «віртуальності» через пандемію коронавірусу. Цифровізація стала невід'ємною частиною функціонування всіх сфер діяльності людини. І дипломатична служба – не виняток, повсякденна робота дипломата також зазнала трансформацій унаслідок розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Коли будь-які іміджеві заходи відкладали на невизначений термін, а про масові зустрічі годі було й мріяти, у Посольстві України в Державі Кувейт успішно тестували онлайн-формат зустрічей і конференцій. Здебільшого цифрові інструменти ставали в пригоді в царині економічної дипломатії. Наприклад, завдяки чисельним переговорам B2B, які посольство організувало за допомогою зуму, вдалося об'єднати понад сотню потенційних бізнес-партнерів з-поміж українських та кувейтських підприємців. Водночас віртуальний формат виявився дієвим і у сфері публічної дипломатії, зокрема співпраці з кувейтською стороною над спортивними книговидавничими проєктами.

Спортивна дипломатія – важлива частина діяльності посольства за напрямом публічної дипломатії. Насамперед актуальний цей напрям у Кувейті, де футбол – один із найулюбленіших видів спорту. Спортивна співпраця між Україною та Кувейтом завжди була на високому рівні, а в січні 2020 року посольство дебютувало з низкою безпрецедентних спортивних ініціатив. Упродовж масштабної іміджевої події – «Тижня України в Кувейті» – було проведено міжнародну спортивну конференцію, заняття з фітнесу для дітей, а також дружній футбольний матч між українською і кувейтською командами. Напередодні державні органи Кувейту у сфері спорту видали ліцензію на відкриття дитячої футбольної академії «Динамо – Кувейт».

У березні 2021 року Посольство України в Кувейті розпочало проєкт зі створення арабськомовної книги спогадів кувейтських колег та учнів Валерія Лобановського, з котрими український тренер працював у 1990-х роках. В. Лобановський тренував національну збірну Кувейту з футболу й

SEND US YOUR STORY/MEMORY OF COOPERATION WITH MR. LOBANOVSKYI IN KUWAIT

to become a part of a memoir book by Lobanovskyi's Kuwaiti students and colleagues

EMAIL

olha.seheda@mfa.gov.ua

DEADLINE

June 1, 2021

LANGUAGE

Arabic

FORMAT

MS Word docx.

саме за його керівництва команда досягла приголомшливих результатів на міжнародних змаганнях. Позаяк сюжет, що став основою книги, мав місце в історії українсько-кувейтських відносин чверть століття тому, матеріали для книги подекуди збирали крупинками. Непросто було знайти й колег В. Лобановського, адже дехто з них виїхав за кордон, а деякі футболісти вже відійшли у засвіти. Утім нам пощастило зустріти справжніх фанатів поміж його кувейтських колег, для яких футбол став невіддільною частиною життя. У власних архівах вони зберігають унікальні газетні публікації та інтерв'ю українського тренера кувейтським ЗМІ. Разом із мемуарами учнів зібрані матеріали буде покладено в основу пам'ятної книги, що репрезентуватиме професійний шлях і спортивний спадок Валерія Лобановського в Кувейті. Уже на етапі підготовки видання стала помітною потенційно велика роль цього проекту для подальшого розвитку спортивної (передусім футбольної) співпраці між Україною та Кувейтом. Ентузіазм і захват, із якими наші кувейтські партнери працюють над проектом книги спогадів, не лише увіковічать пам'ять легендарного українського тренера в Кувейті та субрегіоні Перської затоки, а й закладуть основу для майбутньої футбольної комунікації, обміну тренерським досвідом тощо.

Посольство України в Державі Кувейт прагне організувати роботу в напрямі публічної дипломатії на засадах середньострокового планування й проектного менеджменту. Це дозволить проводити якісніший аналіз реалі-

зованих проєктів, точніше оцінювати їхню результативність та ефективніше планувати майбутні заходи. Водночас експеримент – невід’ємна частина нашої роботи, адже саме пілотні проєкти дозволяють випробувати нові підходи та інструменти у сфері публічної дипломатії.

Окрім реалізування зазначеного проєкту зі створення арабськомовної книги про кувейтський період кар’єри В. Лобановського, посольство працює над налагодженням культурних місточків між Україною та Кувейтом у галузі літератури. Ще 2020 року було ініційовано переклад низки кувейтських новел українською мовою. Ілюстрована збірка стане достеменною історією Кувейту очима митців – від початку ХХ століття до сьогодення. Україну й Кувейт розділяють тисячі кілометрів, проте ця книга підніме завісу над світом кувейтської літератури, який досі є «terra incognita» для українського читача. Видання стане в пригоді студентам-арабістам, а також усім, хто планує проходити стажування в мовному центрі Кувейтського університету.

Цілком очевидно, що література – це ще й спосіб розповісти про свою країну, її історію, культуру та традиції. Промоцією української літератури у світі займається не лише Міністерство закордонних справ України, а й Український інститут. Однак пріоритет у згаданій сфері належить Українському інституту книги, спільно з яким Посольство України в Кувейті в травні 2021 року провело першу в історії діяльності дипломатичної установи англomовну онлайн-конференцію «Ukrainian literature entering Kuwait book market». Мета зустрічі – популяризування перекладеної арабською мовою української літератури на кувейтському книжковому ринку. У конференції взяли участь понад 50 українських і кувейтських письменників та перекладачів, представників найбільших видавництв обох країн, а також літературних агентів. Українські експерти представили сучасну літературу своєї держави – цікаву, актуальну й неповторну. Так посольство прагнуло висловити кувейтським видавництвам думку, що твори українських письменників можуть стати тамтешніми бестселерами. До того ж програма грантової підтримки перекладів української художньої літератури «Translate Ukraine», яку було презентовано під час онлайн-заходу, може додатково заохотити кувейтських видавців, аби спільно з українцями втілити пілотний книговидавничий проєкт. Головні доповідачі конференції (з-поміж 12 спікерів) були зацікавлені в подальших індивідуальних переговорах щодо започаткування перших комерційних літературно-перекладацьких проєктів між Україною та Кувейтом.

Проєкт конференції – безпрецедентна й амбітна ініціатива, адже складно спрогнозувати ефективність просування української літератури в Кувейті. На жаль, арабськомовний книжковий ринок досі випадає з поля зору українських видавництв, попри те що у світі існує не одна

Literature Project

“Short stories by Kuwaiti writers in Ukrainian language”

(upon the initiative and organizational support of the Embassy of Ukraine in Kuwait)

сотня мільйонів носіїв арабської мови. Водночас у Кувейті видавці теж не мають досвіду співпраці з українськими літературними колами, хоча географія діяльності багатьох кувейтських видавництв виходить далеко за межі субрегіону Перської затоки. Однак завдяки цій онлайн-зустрічі, яку провело посольство, відбулася безпосередня комунікація між десятком зацікавленими видавництвами з України та Кувейту, що дозволило започаткувати діалог щодо спільних літературно-перекладацьких проєктів. За підсумками онлайн-заходу Посольство України в Державі Кувейт планує організувати індивідуальні онлайн-переговори для зацікавлених українських і кувейтських видавництв, зважаючи на профіль їхньої діяльності. Під час цих перемовин сторони зможуть детально обговорити перспективи співпраці.

Отже, слід наголосити на високому потенціалі публічної дипломатії в контексті налагодження ефективних двосторонніх відносин між державами. Проєкти Посольства України в Державі Кувейт доводять, що нестандартні рішення в царині публічної дипломатії можуть прочинити вікно можливостей для співпраці в найбільш незвіданих сферах. Насамкінець додамо, що запорукою успіху у відповідальній місії репрезентування України за кордоном є дотримання принципу 4К – креативності, критичного мислення, комунікації та командної роботи, – яким Посольство України в Кувейті послідовно послуговується у своїй діяльності.